

Alles voor de flow

Novation is een pionier als het gaat om controllers. Tegelijkertijd produceren ze hardware-synths, waarvan er een aantal baanbrekend waren, en met controllers zijn ze nog steeds toonaangevend. We bekeken de splinternieuwe Launchkey MK4 controllers met 25 en 49 toetsen.

door **Alex Buurman**
alex@interface.nl

Muziekproductie is onderhevig geweest aan aardverschuiven en wat Novation precies op tijd begreep, is dat producers uiteindelijk massaal zouden overgaan op loop- of clip-gebaseerde software. Ableton is daar natuurlijk het meest voor de hand liggende voorbeeld van en ze ontwikkelden daarvoor de Launchpad; zonder keyboard maar met 8x8 grid-gebaseerde triggerpads. Ook Fruity Loops speelt in die hoek een belangrijke rol. Zó belangrijk dat

Novation controllers ontwikkelde specifiek voor de bediening van en integratie in Fruity Loops. Tegelijkertijd hebben synthesizers als de Supernova, Drum Station en Bass Station in hun oorspronkelijke vorm nog niets aan aantrekkingskracht ingeboet; sterker nog, het zijn klassiekers.

Automapping

Novation presenteerde als een van de eerste firma's controllers die gebruikmaken van automapping. De controller wijst zelf functies toe aan z'n bedieningsorganen, afhankelijk van wat de

software – zoals een daw – aan parameters aanbiedt. In z'n simpelste vorm zijn dat bijvoorbeeld de transport-functie zoals Play, Record en Pauze, waarvoor er op de controller druktoetsen worden gereserveerd. Ingewikkelder wordt het wanneer je in de software een specifiek scherm opent en de controller vervolgens de in dat scherm beschikbare functies met hardware-draaiknoppen en -druktoetsen moet bedienen.

De ontwikkelingen op dat gebied hebben in de afgelopen tijd niet stilgestaan, maar Novation implementeerde deze automapping al vanaf de release

van hun SL-serie, lang voordat de Midi Association in 2020 midi 2.0 introduceerde, waarin onder meer Midi Property Exchange (niet te verwarren met mpe - MIDI Polyphonic Expression) is opgenomen. Dit maakt de toewijzing van softwarefuncties aan hardware-controllers op een meer universele basis mogelijk.

Dat Novation al lang met deze materie bezig is, merk je aan de Launchkey MK4's die we uitprobeerden. Zonder dat je ook maar één instelling hoeft te maken zorgen ze voor de bediening van – in dit geval – Logic Pro X en Ableton Live. Hierbij worden bijvoor-

beeld niet alleen tracknamen overgenomen, maar ook de kleuren die aan de betreffende tracks zijn toegekend onder de pads verschijnen in de Mixer mode van de Launchkeys.

Eerlijkheidshalve: voor Logic moet wel een script worden geïnstalleerd, maar voor Ableton hélemaal niets. Behalve voor Logic zijn er specifieke scripts downloadbaar voor Cubase en Reason Studios, en compatibiliteit voor andere daw's komt via ingebouwde scripts of door middel van hui (Human User Interface Protocol), en natuurlijk kun je er ook zelf mee aan de gang.

Opvolger

De Launchkey MK4-serie bestaat uit twee reeksen: met mini-keys en met full size-toetsen. Mini-keys zijn er met 25 en 37 toetsen en full size met 25, 37, 49 en 61 toetsen. Die met 49 en 61 toetsen wijken vervolgens weer af doordat ze zijn voorzien van een semigewogen klavier (tegenover synth action) én negen faders. De zeer compacte mini-keys-versies hebben twee ribbons in plaats van pitchbend- en modulatiewielen. Ook hebben de full size-versies met 37, 49 en 61 toetsen de mogelijkheid om twee keyboard-zones te gebruiken voor splits of layers. Opvallend is dat zowel het 25 toetsen synthklavier als het 49 toetsen semigewogen klavier heel goed spelen. Ze bieden een plezierige hoeveelheid weerstand doordat de toetsen wat eigen gewicht hebben, waardoor je veel expressiever kunt spelen dan met een klavier waarop alleen metalen veertjes voor de tegendruk zorgen.

De MK4 volgt – natuurlijk – de MK3-serie op. Wat verschillen: voor de MK3 was er geen semigewogen klavier beschikbaar, de MK4 heeft acht conti-

nuous controllers in plaats van eindige potmeters, maakt gebruik van een oled, heeft Chord Maps, dertig verschillende toonladders en een arpeggiator waarvan het patroon te bewerken is. En de MK4 ziet er – wat mij betreft – veel stijlvoller uit.

Navigeren

Essentieel in de bediening van de Launchkeys zijn de functietoewijzing van de encoders en de modes van de pads. Elk heeft vier presets plus vier geheugenplaatsen voor zelf samengestelde instellingen. Voor de encoders kies je door middel van Shift+ een van de eerste vier bovenste pads voor respectievelijk Plugin, Mixer, Sends en Transport. Voor de pads door middel van Shift plus de eerste vier onderste pads voor Daw, Drum, User Chord en Arp Pattern.

In het eerste geval, Plugin, kies je met de pads welk kanaal je wilt bewerken en bedien je met de encoders de individuele parameters van de plugin. Wanneer je in Ableton plugins bedient, kun je natuurlijk ook bepalen welke van de plugins in de effectketen je aanspreekt, en in Logic welk Slot. Kies je voor Transport, dan krijg je functies als begin- en eindpunten van loops, zoom-in/uit, et cetera.

OPVALLEND IS DAT ZOWEL HET SYNTHKLAVIER ALS HET SEMIGEWOGEN KLAVIER HEEL GOED SPELEN

Bij de pad modes zitten onder meer Mute- en Solo-functies wanneer je voor 'Daw' kiest, maar ook het starten van clips/loops. In Ableton navigeren door Scenes en Clips gaat bijna als vanzelf. In de Drum mode kun je met de pads drums bespelen, waarbij de Launchkey zich ontpopt als een geweldige controller met extreme expressiviteit. De pads spelen buitengewoon fijn en nodigen uit om dynamiek te gebruiken.

Voor de Launchkey MK4's kun je handleidingen – ook in het Nederlands – downloaden of eigenlijk: die móét je downloaden. In eerste instantie deed ik alles fout, maar na wat inlezen daalde het concept in. Die handleiding omvat weliswaar 93 pagina's, maar omvangrijke secties zijn gewijd aan de functies die specifieke software met zich meebrengen; een beperkt gedeelte is dus maar van toepassing op jouw specifieke gebruik. De bediening gaat uit van een bepaalde flow en als je die eenmaal te pakken hebt, werkt hij buitengewoon plezierig.

Conclusie

Al met al krijg je met deze Launchkeys bijzonder handige bediening voor je favoriete software met mooie feedback via meekleurende pads en meldingen op het scherm. De Chord Maps, Scales, programmeerbare arpeggiator en andere speelhulpen zijn zeer inspirerend en laten zich spelenderwijs bedienen. De 25 en 49 die wij konden checken voelen zeer degelijk aan en stralen kwaliteit uit. Beide klavieren spelen uitstekend, aangenomen dat je geen *die* hard-pianist bent. Dat geldt ook voor de drumpads die desgewenst poly aftertouch produceren. De prijzen zijn bijzonder aantrekkelijk: de MK4's voelen absoluut een prijsklasse hoger. ■

INFO • Prijs:
- Launchkey Mini 25 € 129,99
- Launchkey Mini 37 € 169,99
- Launchkey 25 € 199,99
- Launchkey 49 € 269,99
- Launchkey 61 € 329,99
• Distributie: Algam Benelux
• Internet: novationmusic.com
SPECIFICATIES • 25/37/49/61 aanslaggevoelige toetsen (Mini: 25/37 mini-toetsen) • 16 rgb-backlit aanslaggevoelige pads met poly aftertouch • pitchbend- en modulatiewielen (Mini-reeks: ribbons) • 8 draaiknoppen • 9 sliders (alleen Launchkey 49 en 61) • 5-pin midi-out (Mini-reeks: mini-jack) • Arp/Scale/Fixed-Chord Map • transporttoetsen • tracknavigatietoetsen • Capture Midi/Quantize/Click (niet op Mini) • device select/device lock buttons • usb-c-aansluiting • sustainpedaal-aansluiting: ¼" jack • daw support: Live 11 of later, Logic X en 11, Cubase 11 en 12, Reason Studios, FL Studio en Ardour; alle andere daw's via hui.
• afmetingen (bxdxh):
Mini 25: 338,5x176,8x49mm;
Mini 37: 477,8x176,8x49mm;
Launchkey 25: 461x251x79mm;
Launchkey 37: 557x251x79mm;
Launchkey 49: 730x263,5x93mm;
Launchkey 61: 895x263,5x93mm
• gewicht:
Mini 25: 0,78kg;
Mini 37: 0,98kg;
Launchkey 25: 1,8kg;
Launchkey 37: 2,18kg;
Launchkey 49: 4,08kg;
Launchkey 61: 4,78kg
HET OORDEEL
+ probleemloze integratie
+ intuïtieve bediening
+ bijzonder fijn bespeelbare pads
+ mooi design
+ aantrekkelijke prijs
- alleen (poly) aftertouch voor de pads
- traditionele poly aftertouch (geen mpe zoals in midi 2.0)

Interface.nl XTRA

video • korte introductie
pdf • handleiding

